

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ департаменту освіти і науки
Миколаївської обласної державної
(військової) адміністрації

— _____ 2026 року №

**Положення
про обласний конкурс юних екскурсоводів
«Музейна скарбниця Миколаївщини»**

I. Загальні положення

1. Обласний конкурс юних екскурсоводів «Музейна скарбниця Миколаївщини» (далі - Конкурс) проводиться з метою виховання в учнівської молоді любові до рідного краю, шанобливого ставлення до його народу, історії, духовної спадщини, сприяння збереженню історичної пам'яті, удосконалення змісту, форм і засобів музейної роботи у закладах освіти.

2. Організаторами Конкурсу є департамент освіти і науки Миколаївської обласної державної (військової) адміністрації та Комунальний заклад «Миколаївський обласний Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді» Миколаївської обласної ради.

3. Завданням Конкурсу є залучення учнівської молоді до краєзнавчої, пошуково-дослідницької та екскурсійної роботи, набуття ними поглиблених знань з історії рідного краю, активізації краєзнавчого руху дитячих, юнацьких і молодіжних колективів, поглиблення знань щодо методів і форм музейної роботи.

II. Організація проведення Конкурсу

1. Конкурс проводиться 12-14 березня 2026 року в режимі онлайн із застосуванням сервісу для відеоконференцій Zoom.

2. У Конкурсі беруть участь команди закладів загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та позашкільної освіти (далі – учасники), які є екскурсоводами музеїв при закладах загальної середньої, професійної (професійно-технічної) та позашкільної освіти, що перебувають у сфері управління Міністерства освіти і науки України.

3. Склад команди - 2 учнів/учениць (вихованців/вихованок). Кількість команд від закладу освіти не обмежена.

4. Під час проведення Конкурсу обробка персональних даних учасників здійснюється з урахуванням вимог Закону України «Про захист персональних даних».

5. Учасники Конкурсу до початку його проведення мають бути ознайомлені з вимогами цього Положення, видами і формами морального і матеріального заохочення тощо.

III. Порядок проведення Конкурсу

1. До програми конкурсу включено наступні етапи:

- «Презентація експозиції музею»;
- «Конкурс-експромт»;
- «Конкурс знавців музейної справи»;
- «Інтелектуальна гра».

2. Етап «Презентація експозиції музею» складається з двох частин.

- 1) «Музейні перлини» – передбачає презентацію тематичної екскурсії на місцевості (населеним пунктом або його частиною, окремими визначними місцями) із використанням експозиції (частини експозиції або окремих експонатів) музею свого закладу освіти в електронній формі.
- 2) «Екскурсовод» – передбачає проведення фрагменту тематичної екскурсії в синхронному режимі, під час проведення Конкурсу з використанням презентаційних матеріалів. Тривалість презентації – до 7 хвилин.

3. Етап «Конкурс-експромт» передбачає складання тексту екскурсії за визначеним методом жеребкування набором експонатів. Експонати надаються організаторами Конкурсу. Учасники презентують розроблену ними екскурсію за змодельованим фрагментом експозиції. Тривалість презентації – до 5 хвилин. Обов'язкові частини екскурсії: вступ, фрагмент основної частини, висновки.

4. Етап «Конкурс знавців музейної справи» передбачає виконання завдань з професійної майстерності екскурсовода.

5. Етап «Інтелектуальна гра» передбачає вікторину за музейною тематикою і не входить до загального заліку Конкурсу.

IV. Критерії оцінювання етапів та визначення результатів Конкурсу

1. Оцінювання етапів та визначення результатів Конкурсу покладається на журі.

Склад журі затверджується наказом Комунального закладу «Миколаївський обласний Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді» Миколаївської обласної ради.

До складу журі входить голова та члени журі в кількості не менше п'яти осіб, які не можуть бути близькими особами учасників Конкурсу.

Термін «близька особа» вживається у значенні що визначено Законом України «Про запобігання корупції».

Результати Конкурсу оформлюються протоколом, який підписують голова та члени журі Конкурсу.

2. Результати етапу «Презентація експозиції музею» визначаються за найбільшою кількістю набраних балів двох частин.

Частина «Музейні перлини» оцінюється за такими критеріями:

наявність загальних даних про музей та екскурсію: назва музею, його підпорядкування, тематика, назва екскурсії, перелік основних розділів експозиції, вік слухачів, на яких розрахована екскурсія, перелік об'єктів показу, час на їх огляд (5 балів);

повнота розкриття змісту екскурсії, наявність композиції (структури) екскурсії (12 балів);

наявність архівних документів, фото, схем, малюнків тощо; загальні види та окремі складові експозиції і локацій. Авторство фотознімків або їх джерела (5 балів);

відповідність слайдів тексту екскурсії (3 балів);

перелік використаних джерел та літератури (2 бали).

Частина «Екскурсовод» оцінюється за такими критеріями:

демонстрація об'єктів показу: науковість, доступність, послідовність, збалансованість показу музейних предметів (основні – допоміжні) та локацій (5 балів);

творче поєднання показу і розповіді, музейних експонатів, допоміжних атрибутів та оточуючого середовища (12 балів);

рівень володіння матеріалами експозиції (12 балів);

майстерність екскурсовода: вміння чітко, логічно, послідовно презентувати музейну колекцію (14 балів);

культура мовлення: володіння літературною мовою та мовними засобами, образність, вдале використання цитат, епітетів, порівнянь тощо (10 балів);

естетичне оформлення та застосування невербальних засобів підсилення емоційного сприйняття екскурсії (10 балів).

Максимальна сума балів – 90.

3. Результати етапу «Конкурс-експромт» визначаються за найбільшою кількістю набраних балів і оцінюються за наступними критеріями:

вступ: напрям та тема екскурсії, її актуальність (3 бали);

доцільність обрання легенди, її відповідність історичним реаліям (10 балів);

правильність ідентифікації та інтерпретації експонатів, їх відповідність темі екскурсії (10 балів);

глибина розкриття легенди, теми екскурсії (10 балів);

пізнавальна насиченість екскурсії (5 балів);

висновки (3 бали);

доступність інформації (3 бали);

володіння аудиторією, артистизм, доречність та ступінь емоційності екскурсовода, доцільність та ефективність використання екскурсоводом невербальних засобів спілкування (жестів, міміки) (4 бали);

оздоблення віртуальної вітрини, етикетаж (4 бали);

дикція та вимова, грамотність мовлення (3 бали).

Максимальна сума балів – 55.

4. Результати етапу «Знавці музейної справи» визначаються за найбільшою кількістю набраних балів. Кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал.

5. Переможці та призери у загальному заліку Конкурсу визначаються за найменшою сумою місць, набраних командами у трьох етапах Конкурсу:

«Презентація експозиції музею»;

«Конкурс-експромт»;

«Конкурс знавців музейної справи».

6. У разі однакового результату перевага надається команді, що посіла вище місце в етапі «Конкурс-експромт».

7. На підставі рішення журі видається наказ департаменту освіти і науки Миколаївської обласної державної (військової) адміністрації про підсумки проведення Конкурсу.

8. Переможці та призери Конкурсу на підставі рішення журі нагороджуються грамотами департаменту освіти і науки Миколаївської обласної державної (військової) адміністрації.

9. Учасники, які посіли призові місця в окремих етапах, нагороджуються дипломами Комунального закладу «Миколаївський обласний Центр національно-патріотичного виховання, туризму та краєзнавства учнівської молоді» Миколаївської обласної ради.

Заступник директора департаменту освіти
і науки Миколаївської обласної державної
(військової) адміністрації –
начальник управління дошкільної, загальної
середньої, корекційної та позашкільної освіти _____ Олена КРАВЕЦЬ

(дата)